

Întâlnirea grupului de lucru SPI referitoare la proiectul de reglementare a Autorității Naționale pentru Supravegherea Prelucrării Datelor cu Caracter Personal

10 octombrie 2007
Institutul Bancar Rom
10:00-14:00

Participanți:

Simona Șandru, Șef Serviciul Investigații, ANSPDCP
Mihaela Ududec, Șef Serviciu Evidență Operatori Prelucrări Date
Simona Zanfir, Consilier, Biroul Juridic și Comunicare, ANSPDCP
Mihail Meiu, Director, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
Șerban Epure, Director General, Biroul de Credit S.A.
Jianu Lazăr, Director, Raiffeisen Bank S.A.
Daniela Barbu, Director, BancPost S.A.
Lucia Ștefan, Manager de Proiect, Raiffeisen Bank S.A.
Angela Mărgărit, Expert, Banca Națională a României
Oana Nedelescu, Director pentru Analize și Politici, Secretariatul SPI
Ramona Bratu, Director pentru Produse și Servicii Bancare, Secretariatul SPI

MINUTĂ

I. Discuțiile generale pe marginea noului proiect de decizie a ANSPDCP

Grupul de lucru a discutat pe marginea noului proiect de *Decizie cu privire la prelucrările de date cu caracter personal efectuate în sistemele de evidență de tipul birourilor de credit*, care a fost transmis Secretariatului SPI și distribuit grupului de lucru în data de 5 octombrie 2007.

Reprezentanții ANSPDCP au pus în evidență faptul că în elaborarea noului proiect de reglementare, Autoritatea a ținut cont de opiniile exprimate de comunitatea bancară, reprezentanții BNR și ai Biroului de Credit cu ocazia consultărilor anterioare. În acest sens, prevederile noii reglementări sunt mai favorabile decât cele ale proiectului de decizie publicat la sfârșitul anului 2006.

Reprezentanții băncilor au subliniat că deși noul proiect de decizie a luat în considerare unele opinii exprimate de instituțiile de credit, totuși acesta are încă potențialul de a genera riscuri majore la nivelul sistemului bancar, prin protejarea unei categorii restrânse de clienți, respectiv rău platnicii. De asemenea, reprezentanții băncilor au subliniat faptul că aceste riscuri vor fi suportate în ultimă instanță tot de clienți, având în vedere faptul că pierderile din creditele

neperformante se vor reflecta în nivelul comisioanelor sau în alte costuri asociate creditării. Din punctul de vedere al băncilor, dacă sistemul birourilor de credit devine unul inadecvat pentru facilitarea gestionării riscurilor în activitatea de credit și va implica costuri excesive, există posibilitatea retragerii din sistem.

În opinia Băncii Naționale a României, soluția nu este de a restricționa furnizarea de date în sistemele birourilor de credit, ci de a promova în mod activ educarea financiară a consumatorului, propunere la care au subscris și reprezentanții băncilor.

Reprezentantul ANPC a pus, de asemenea, în evidență faptul că este nevoie de o informare cât mai adecvată a consumatorilor în legătură cu riscurile contractării de împrumuturi, inclusiv cele referitoare la raportarea la birourile de credit, care stă fie făcută atât de instituțiile de credit, cât și de birourile de credit. Din punct de vedere al consumatorului, noul proiect de decizie răspunde unor nevoi sporite de protecție.

II. Discuțiile specifice pe marginea noului proiect de decizie a ANSPDCP

Membrii grupului de lucru au purtat discuții specifice pe marginea conținutului articolelor noului proiect de decizie, ale căror principale elemente sunt reflectate în Anexa 1. Aspectele asupra cărora grupul de lucru s-a pus de acord (modificări minore **art. 2 lit. c** reformularea sintagmei “asigurări ale produselor bancare”, **lit. d** eliminarea sintagmei ”cu excepția celor provenite din comisioane și modificări ale ratei dobânzilor”, **lit. e** adăugare “bonitate”, **art. 4** clarificarea atribuțiilor birourilor de credit, pentru ca acestea să nu devină excesive – de exemplu eliminarea sintagmei “la intervale regulate” din alin. (2) și eliminarea alin. (3), **art. 5 alin. (4)** datele referitoare la fraudulenți să se transmită în termen de 30 de zile de la data rămânerii hotărârii judecătorești definitive) nu sunt redată în Anexă, aceasta mărginindu-se să arate doar punctele rămase încă în discuție.

III. Pașii următori

Membrii grupului de lucru au decis asupra următorilor pași:

ANSPDCP

- va pregăti un nou proiect de decizie care va încorpora aspectele asupra cărora grupul de lucru s-a pus de acord (15-19 octombrie)

Secretariatul SPI

- va transmite minuta întâlnirii grupului de lucru, împreună cu noul proiect de decizie la ARB, pentru a fi distribuită băncilor și la Cabinetul Prim-viceguvernatorului BNR, pentru a fi distribuită departamentelor relevante din BNR (Reglementare și Autorizare, Supraveghere și Stabilitate Financiară) pentru comentarii (22-26 octombrie)
- va centraliza răspunsurile primite de la bănci și de la direcțiile de specialitate din BNR și le va transmite Comitetului SPI și ANSPDCP (5-9 noiembrie)

Conducere ANSPDCP, Membrii Comitetului SPI și Conducerea Biroului de Credit

- se vor întâlni pentru a dezbate problemele încă rămase în discuție și a identifica soluții comune acceptate (19-23 noiembrie).

Discuțiile specifice pe marginea noului proiect de decizie a ANSPDCP

Art.	Probleme în dezbatere	Argumente pentru	Argumente împotriva	Soluția propusă	Comentarii
Art. 2 lit. c)	Participarea instituțiilor non-financiare la Biroul de Credit <i>Integrarea furnizorilor de utilități, telecomunicații și alte servicii</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Informații mai cuprinzătoare pentru determinarea profilului de risc al împrumutatului; - Costuri mai mici ale creditelor pentru bunii platnici; - Facilitarea accesului la credite pentru clienții care contractează un împrumut pentru prima dată, dar au un istoric bun al plății datoriilor către furnizorii de utilități; - Prin utilizarea serviciilor de monitorizare a portofoliului, instituțiile financiare pot anticipa problemele debitorilor lor (ex. dacă un client nu își plătește factura la utilități la scadență, instituția financiară ar putea, în mod proactiv, să contacteze clientul și să-i propună restructurarea datoriei sale, 	<ul style="list-style-type: none"> - Scăderea accesului la credite pentru persoanele cu o istorie negativă a onorării datoriilor; - Creșterea costului creditării pentru rău platnici. 	Numai furnizorii de servicii de telefonie (mobilă - GSM) să furnizeze Biroului de Credit doar informație negativă (vezi exemplul Germaniei).	Soluția propusă ar garanta că instituțiile financiare au acces la informații despre cum (potențialii) debitori și-au onorat obligațiile de plată față de furnizorii de servicii, dispunând astfel de informații mai bune despre profilul de risc al potențialilor clienți. În același timp, soluția acoperă numai un segment al furnizorilor de servicii, ce nu reprezintă utilități vitale (gaze, apă, sau posibil telefonie fixă), asigurând că accesul la servicii de subzistență nu va fi afectat. Din punctul de vedere al ANSPDCP, acceptarea companiilor de telefonie mobilă ar instaura un regim discriminatoriu pentru alte companii. De asemenea, este necesar de clarificat dacă IFN-urile și societățile de recuperare creanțe pot fi incluse în sistemele

Art.	Probleme în dezbateri	Argumente pentru	Argumente împotriva	Soluția propusă	Comentarii
		pentru a preveni acumularea de restanțe și la aceasta)			birourilor de credit.
Art. 3 (3)	Tipurile de date care pot fi prelucrate în sistemele de evidență de tipul birourilor de credit	<p>- Informații de natură calitativă contribuie la o mai bună încadrare a clienților pe categorii de risc de credit</p> <p>- Dezvoltarea credit scoring-ului este o evoluție firească și necesară a sistemului de creditare, echivalând cu o mai mare acuratețe și eficiență în procesul de evaluare a clienților și o mai operativitate sporită în acordarea creditelor</p> <p>- În prezent băncile au sisteme interne de credit scoring, iar Biroul de Credit trebuie să dezvolte un sistem de credit scoring, care reprezintă a treia etapă în dezvoltarea sa</p>	- Unele dintre datele calitative ar putea fi considerate excesive	<p>Introducerea unor informații de natura calitativă, necesare pentru realizarea de credit scoring.</p> <p>Următoarele informații au fost propuse a fi integrate: venit net lunar, ocupație, educație, stare civilă, situație cu privire la domiciliu, informații cu privire la angajator.</p> <p>Grupul de lucru a sugerat ca măcar tipurile de informații calitative colectate de Biroul de Credit să poată fi raportate.</p>	Banca Națională a României va pregăti o poziție oficială cu privire la necesitatea integrării acestor informații calitative în sistemul birourilor de credit.
Art. 5	Modificarea termenului curent pentru raportarea informațiilor negative și pozitive de credit	- În prezent, termenul de raportare este foarte scurt din punctul de vedere al consumatorului, mai ales în situații în care incidentele s-ar putea produce datorită	- În practică, în cadrul sistemului curent de raportare, un client poate să datoreze unei bănci două rate atunci când informația este transmisă	Menținerea sistemului prezent, cu condiția notificării adecvate a clienților (în formă scrisă sau prin telefon / SMS) în privința	- Menținerea sistemului prezent ar asigura armonizarea cu informațiile înregistrate la Centrala Riscurilor Bancare a BNR și cu cele mai bune practici internaționale în domeniu;

Art.	Probleme în dezbateri	Argumente pentru	Argumente împotriva	Soluția propusă	Comentarii
	<p>la birourile de credit <i>Modificarea termenului de 30 de zile din momentul în care incidentul de plăți s-a produs la 60 de zile (și înregistrarea oricărui incident ulterior în termen de 30 de zile)</i> <i>Raportarea imediată a datelor pozitive de credit.</i> <i>Raportarea declarațiilor cu inadvertențe în termen de 30 de zile.</i></p>	<p>unor circumstanțe excepționale (boală, călătorii în străinătate, etc.); - Debitorii care nu își pot onora obligațiile în decurs de 30 de zile ar putea să suporte consecințe negative disproporționate în situațiile în care aceste evenimente sunt accidentale.</p>	<p>Biroului de Credit (una la momentul T_0, când întârzierea la plată se înregistrează și alta la momentul $T_1 = T_0 + 30$, când întârzierea la plată este raportată); - O extindere a termenului de raportare ar crește riscurile pentru instituțiile financiare întrucât persoana în cauză ar putea între timp să contracteze alte împrumuturi de la terțe instituții financiare; - Incidentele de plată sunt înregistrate la Centrala Riscurilor Bancare de la BNR imediat; - Raportarea informațiilor pozitive nu are caracter coercitiv pentru debitorii băncilor, ci are caracter informațional, fiind necesar ca băncile să dispună imediat de informații pentru determinarea nivelului</p>	<p>momentului în care acestea sunt raportate la Biroul de Credit, dându-le suficient timp pentru a acționa (a se vedea secțiunea următoare).</p>	<p>- Crearea de practici la nivelul industriei pentru informarea consumatorilor ar asigura o comunicare mai bună cu clienții, care vor fi capabili să ia măsurile necesare pentru a se asigura că își vor plăti datoriile la timp; - Crearea de practici uniforme de notificare a clienților (în format scris sau prin telefon / SMS cu cel puțin 15 zile înainte ca incidentele lor de plată să fie raportate Biroului de Credit, practică care ar putea fi instituționalizată prin asociații profesionale (ARB, etc.). - Practici uniforme la nivelul industriei vor face instituțiile financiare mai responsabile în relația lor cu clienții.</p>

Art.	Probleme în dezbateri	Argumente pentru	Argumente împotriva	Soluția propusă	Comentarii
			<p>total de îndatorare a debitorilor lor;</p> <p>- Raportarea declarațiilor cu inadvertență ar trebui făcută imediat, pentru a reduce riscul ca persoanele de rea credință să contracteze și alte credite între timp.</p>		
<p>Art. 6</p>	<p>Termenul de păstrare a datelor clientului la Biroul de Credit <i>Reducerea termenului de 5 ani pentru păstrarea datelor consumatorului la Biroul de Credit</i></p>	<p>- Din punctul de vedere al consumatorului, figurarea la Biroul de Credit ca “rău platnic” pentru o perioadă de cinci ani reprezintă o penalizare excesivă, în special în cazurile în care incidentele de plată au fost minore.</p> <p>- Perioada propusă de 3 ani este în conformitate cu termenul de prescripție din legislația română.</p>	<p>- Perioada de cinci ani de stocare a datelor corespunde cu cerințele de reglementare (Basel II), pentru a avea suficientă “istorie” pentru a construi un profil adecvat de risc al clientului, precum și cu cele mai bune practici la nivel internațional;</p> <p>- O perioadă de 5 ani pentru stocarea datelor creează un stimul puternic pentru consumatori să își plătească datoriile la timp și promovează planificarea financiară;</p> <p>- O perioadă mai scurtă de timp pentru stocarea</p>	<p>Impunerea armonizării dintre perioada de “afișare” și cea de “prelucrare”, amândouă urmând să fie stabilite la 5 ani. Perioada de 5 ani este în conformitate și cu cerințele Basel II transpuse în legislația națională.</p>	<p>În prezent, există diferențe între cele două repere temporale: perioada “de afișare” de cinci ani, în care participanții la Biroul de Credit pot “vizualiza” toate informațiile despre un împrumutător și perioada de “prelucrare” de șapte ani, în care informația despre consumatori este menținută în sistemul IT al Biroului de Credit (cinci ani de “afișare” plus doi ani de păstrare a informațiilor, în formă depersonalizată)</p>

Art.	Probleme în dezbateri	Argumente pentru	Argumente împotriva	Soluția propusă	Comentarii
			<p>datelor negative ar crește costul împrumuturilor pentru clienții buni, întrucât instituțiile financiare vor crește costul pentru toți clienții dacă nu se poate realiza o delimitare clară între clienții “buni” și “rai” (problema selecției adverse)</p> <p>- În ceea ce privește scopul Biroului de Credit, acesta nu este acela de a se substitui instanțelor judecătorești prin calcularea și/sau constatarea împlinirii termenelor de prescripție, ci de a oferi participanților la sistem informații corecte și complete privind comportamentul financiar al solicitanților de credite, pentru ca aceștia să poată monitoriza creditele acordate, să cuantifice riscul de credit și să fie cât mai protejați de</p>		

Art.	Probleme în dezbatere	Argumente pentru	Argumente împotriva	Soluția propusă	Comentarii
			<p>eventualele fraude. În acest sens, întrucât decizia de creditare nu se ia în mod automat în baza Raportului transmis de Biroul de Credit, ci în urma analizei de către bancă a comportamentului financiar al potențialului client, este nejustificată limitarea informațiilor care pot fi furnizate de către Biroul de Credit doar la eventualele creanțe neprescrise ale unei persoane.</p>		
<p>Art. 8 alin (2)</p>	<p>Înștiințarea în scris a persoanelor cu privire la transmiterea datelor lor la birourile de credit</p>	<p>- O evidență clară, care nu poate fi contestată, a notificării persoanelor</p>	<p>- Transmiterea de scrisori pentru fiecare notificare ar crește excesiv costurile băncilor</p>	<p>Grupul de lucru a propus ca înștiințarea să se facă fie în scris, fie prin telefon sau SMS. La această propunere a scris și ANPC.</p>	<p>În Italia, astfel de notificări sunt cerute numai pentru clienții care împrumută pentru prima oară, fie pentru două luni la rând (două rate), sau pentru o rată neplătită în două luni (nu își plătește prima rată, dar o plătește pe a doua). Pentru a minimiza costurile instituțiilor financiare cu astfel de notificări, notificările ulterioare sunt incluse în extrasele de cont lunare.</p>